T004 A HÀM IV 221-Kinh Tiễn Dụ-Phẩm Lệ

Đại Tạng Kinh (Linh Sơn Pháp Bảo)

221. KINH TIEÃN DUÏ1

Toâi nghe nhö vaày: Moät thôøi Phaät du hoùa taïi nöôùc Xaù-veä, trong röøng Thaéng, vöôøn Caáp coâ ñoäc. Baáy giôø Toân giaû Man Ñoàng töû2, soáng coâ ñoäc taïi moät nôi yeân tónh, thieàn toïa tö duy, trong taâm khôûi leân yù nieäm, “Söï kieän nhö vaày. Nhöõng quan ñieåm naøy bò Ñöùc Theá Toân gaùc laïi3, loaïi boû, khoâng giaûi thích töôøng taän; ñoù laø, ‘Theá giôùi höõu thöôøng hay voâ thöôøng, theá giôùi höõu bieân hay voâ bieân4; sinh maïng töùc laø thaân hay sinh maïng khaùc thaân khaùc; Nhö Lai tuyeät dieät, hay Nhö Lai khoâng tuyeät dieät, hay Nhö Lai vöøa tuyeät dieät vöøa khoâng tuyeät dieät5, hay Nhö Lai cuõng khoâng phaûi tuyeät dieät cuõng khoâng phaûi khoâng tuyeät dieät?’ Ta khoâng haøi loøng vôùi ñieàu naøy, ta khoâng nhaãn khaû vôùi ñieàu naøy. Neáu Ñöùc Nhö Lai xaùc quyeát6 noùi cho ta bieát raèng: ‘Theá giôùi höõu thöôøng’ ta seõ theo Ngaøi hoïc phaïm haïnh, coøn neáu Ñöùc Theá Toân khoâng xaùc quyeát noùi cho ta bieát raèng ‘Theá giôùi höõu thöôøng’ ta seõ caät vaán Ngaøi roài boû Ngaøi maø ñi. Cuõng vaäy, ‘Theá giôùi voâ thöôøng; theá giôùi höõu bieân hay voâ bieân; sinh maïng töùc laø thaân hay sinh maïng khaùc thaân khaùc; Nhö Lai tuyeät dieät hay Nhö Lai khoâng tuyeät dieät, hay Nhö Lai vöøa tuyeät dieät vöøa khoâng tuyeät dieät, hay Nhö Lai cuõng khoâng phaûi tuyeät dieät, cuõng khoâng phaûi khoâng tuyeät dieät?’ Neáu Ñöùc Theá Toân xaùc quyeát noùi cho ta bieát raèng, ‘Ñieàu naøy chôn thaät, ngoaøi ra laø hö voïng’ ta seõ theo Ngaøi tu hoïc phaïm haïnh; coøn neáu Ñöùc Theá Toân khoâng xaùc quyeát noùi cho ta bieát raèng, ‘Ñieàu naøy laø chôn thaät ngoaøi ra laø hö voïng’ thì ta seõ caät vaán Ngaøi roài boû Ngaøi maø ñi.” Roài Toân giaû Man Ñoàng töû vaøo luùc xeá tröa, töø tónh toïa daäy, ñi ñeán choã Phaät, cuùi ñaàu ñaûnh leã, ngoài qua moät beân maø baïch raèng: “Baïch Ñöùc Theá Toân, hoâm nay con soáng coâ ñoäc taïi moät nôi yeân tónh, thieàn toïa tö duy, trong taâm khôûi leân yù nieäm, ‘Söï kieän nhö vaày. Nhöõng quan ñieåm naøy bò Ñöùc Theá Toân gaùc laïi, loaïi boû, khoâng giaûi thích töôøng taän; ñoù laø, ‘Theá giôùi höõu thöôøng hay voâ thöôøng, theá giôùi höõu bieân hay voâ bieân; sinh maïng töùc laø thaân hay sinh maïng khaùc thaân khaùc; Nhö Lai tuyeät dieät hay Nhö Lai khoâng tuyeät dieät, hay Nhö Lai vöøa tuyeät dieät vöøa khoâng tuyeät dieät, hay Nhö Lai cuõng khoâng phaûi tuyeät dieät, cuõng khoâng phaûi khoâng tuyeät dieät?’ Ta khoâng haøi loøng vôùi ñieàu naøy, ta khoâng nhaãn khaû vôùi ñieàu naøy. Neáu Theá Toân xaùc quyeát roõ raøng, ‘Theá giôùi höõu thöôøng’, Baïch Theá Toân, mong Ngaøi haõy noùi cho con bieát. Coøn neáu Theá Toân khoâng xaùc quyeát roõ raøng ‘Theá giôùi höõu thöôøng’ thì Ngaøi haõy noùi thaúng laø khoâng bieát. Cuõng

1.

Töông ñöông Paøli: M.63. Cuøôa-Maøluíkyaputta-suttam. Haùn, bieät dòch: No.94.

2.

Xem cht.3, kinh 205 treân.

3.

Xem cht.3, kinh 220 treân.

4.

Nguyeân Haùn: theá höõu ñeå voâ ñeå Paøli: antavaø loko ‘ti pi anantavaø loko ’ti pi.

5.

Nguyeân Haùn: Nhö Lai chung... baát chung Paøli: hoti tathaøgato paraö maraònaø, Nhö Lai toàn taïi hay khoâng sau khi cheát?

6.

Haùn: nhaát höôùng thuyeát vaäy, ‘Theá giôùi voâ thöôøng; theá giôùi höõu bieân hay voâ bieân; sinh maïng töùc laø thaân hay sinh maïng khaùc thaân khaùc; Nhö Lai tuyeät dieät hay Nhö Lai khoâng tuyeät dieät, hay Nhö Lai vöøa tuyeät dieät vöøa khoâng tuyeät dieät, hay Nhö Lai cuõng khoâng phaûi tuyeät dieät cuõng khoâng phaûi khoâng tuyeät dieät?’ Neáu Theá Toân xaùc quyeát roõ raøng ‘Ñieàu naøy chôn thaät, ngoaøi ra laø hö voïng’, Baïch Theá Toân, mong Ngaøi haõy noùi cho con bieát. Coøn neáu Theá Toân khoâng xaùc quyeát roõ raøng ‘Ñieàu naøy laø chôn thaät, ngoaøi ra laø hö voïng’, thì Ngaøi haõy noùi thaúng laø khoâng bieát’.” Ñöùc Theá Toân hoûi: “Naøy Man Ñoàng töû, tröôùc kia Ta coù noùi nhö vaày vôùi ngöôi raèng, ‘Haõy ñeán ñaây! Haõy theo Ta tu hoïc Phaïm haïnh roài Ta seõ noùi cho nghe, ‘Theá giôùi höõu thöôøng’chaêng’?” Man Ñoàng töû ñaùp: “Baïch Theá Toân, khoâng.” “Cuõng vaäy, ‘Theá giôùi voâ thöôøng, theá giôùi höõu bieân, hay voâ bieân sinh maïng töùc thaân hay sinh maïng khaùc thaân khaùc; Nhö Lai tuyeät dieät hay Nhö Lai khoâng tuyeät dieät, hay Nhö Lai vöøa tuyeät dieät vöøa khoâng tuyeät dieät, hay Nhö Lai cuõng khoâng phaûi tuyeät dieät cuõng khoâng phaûi khoâng tuyeät dieät?’ chaêng?” Man Ñoàng töû ñaùp: “Baïch Theá Toân, khoâng.” Ñöùc Theá Toân noùi: “Naøy Man Ñoàng töû, tröôùc kia ngöôi coù noùi vôùi Ta raèng, ‘Neáu Theá Toân xaùc quyeát noùi cho con bieát raèng ‘Theá giôùi höõu thöôøng’ thì con seõ theo Theá Toân hoïc phaïm haïnh’ chaêng?” Man Ñoàng töû ñaùp: “Baïch Theá Toân, khoâng.” Ñöùc Theá Toân noùi: “Naøy Man Ñoàng töû, tröôùc kia Ta khoâng noùi vôùi ngöôi vaø ngöôi cuõng khoâng noùi vôùi Ta; ngöôi quaû laø keû ngu si, vì sao laïi hö voïng xuyeân taïc Ta?” Luùc baáy giôø, Toân giaû Man Ñoàng töû bò Ñöùc Theá Toân khieån traùch ngay maët, trong loøng raàu ró, cuùi ñaàu im laëng, khoâng coøn lôøi bieän baïch, suy nghó moâng lung. Ñöùc Theá Toân sau khi khieån traùch ngay maët Man Ñoàng töû, roài noùi vôùi caùc Tyø-kheo raèng: “Neáu coù ngöôøi ngu si nghó nhö vaày, ‘Neáu Ñöùc Theá Toân khoâng xaùc quyeát noùi cho Ta bieát raèng ‘Theá giôùi höõu thöôøng’ thì Ta khoâng theo Ñöùc Theá Toân tu haønh phaïm haïnh’. Nhöõng ngöôøi ngu si aáy, chöa bieát ñöôïc gì thì nöûa chöøng maïng chung. “Cuõng vaäy, ‘Theá giôùi voâ thöôøng; theá giôùi höõu bieân hay voâ bieân; sinh maïng töùc laø thaân hay sinh maïng khaùc thaân khaùc; Nhö Lai tuyeät dieät hay Nhö Lai khoâng tuyeät dieät, hay Nhö Lai vöøa tuyeät dieät vöøa khoâng tuyeät dieät, hay Nhö Lai khoâng phaûi tuyeät dieät cuõng khoâng phaûi khoâng tuyeät dieät?’ Neáu coù ngöôøi ngu si nghó nhö ‘Neáu Ñöùc Theá Toân khoâng xaùc quyeát noùi cho

Ta bieát raèng: ‘Ñieàu naøy laø chôn thaät, ngoaøi ra laø hö voïng’ thì ta seõ khoâng theo Ñöùc Theá Toân tu hoïc phaïm haïnh’. Nhöõng ngöôøi ngu si aáy chöa bieát ñöôïc gì thì nöûa chöøng ñaõ maïng chung. “Ví nhö moät ngöôøi bò truùng teân ñoäc; do bò truùng teân ñoäc neân ñau ñôùn cuøng cöïc. Ngöôøi aáy ñöôïc caùc thaân thuoäc ñoàng tình thöông xoùt, mong muoán cho ñöôïc lôïi ích vaø phöôùc laønh, ñöôïc an oån khoaùi laïc neân tìm caàu y só nhoå teân. Nhöng noù laïi noùi raèng, ‘Khoan haõy nhoå teân! Tröôùc tieân haõy cho toâi bieát ngöôøi baén toâi ñoù, hoï gì, teân gì, sanh ôû ñaâu, cao hay thaáp, maäp hay gaày, da ñen hay traéng, hay da khoâng ñen khoâng traéng, thuoäc doøng Saùt-lôïi,

Phaïm chí, Cö só hay Coâng sö, laø ngöôøi ôû phöông Ñoâng, phöông Taây, phöông Nam hay phöông Baéc? Khoan haõy nhoå teân! Tröôùc tieân haõy cho toâi bieát caây cung aáy laøm baèng goã chaù7, baèng goã daâu, baèng goã quyø, hay baèng söøng? Khoan haõy nhoå teân! Tröôùc tieân haõy cho toâi bieát, caàn cung laøm baèng gaân boø, baèng gaân höôu, nai hay baèng tô? Khoan haõy nhoå teân! Tröôùc tieân haõy cho toâi bieát, caây cung ñoù maøu ñen, maøu traéng, maøu ñoû hay maøu vaèng? Khoan haõy nhoå teân! Tröôùc tieân haõy cho toâi bieát daây cung ñoù laøm baèng gaân, baèng tô, baèng sôïi gai hay baèng voõ gai? Khoan haõy nhoå teân! Tröôùc tieân haõy cho toâi bieát caùn teân naøy laøm baèng goã hay baèng tre? Khoan haõy nhoå teân! Tröôùc tieân haõy cho toâi bieát teân ñöôïc quaán baèng gaân boø, gaân höôu nai, hay baèng tô? Khoan haõy nhoå teân! Tröôùc tieân haõy cho toâi bieát ñuoâi teân naøy keát baèng loâng phieâu laèng8, loâng keân keân, loâng gaø troáng, hay loâng haïc? Khoan haõy nhoå teân! Tröôùc tieân haõy cho toâi bieát muõi teân naøy thuoäc loaïi muõi raêng cöa, muõi nhoïn, hay muõi bình phi ñao? Khoan haõy nhoå teân! Tröôùc tieân haõy cho toâi bieát ngöôøi thôï voùt teân naøy hoï gì, teân gì, sanh ôû ñaâu, cao hay thaáp, maäp hay gaày, da ñen hay traéng, hay da khoâng ñen khoâng traéng, ôû phöông Ñoâng, phöông Nam, phöông Taây hay phöông Baéc?’ Nhöng noù chöa bieát ñöôïc gì thì nöûa chöøng ñaõ maïng chung. “Cuõng vaäy, neáu coù ngöôøi ngu si nghó nhö vaày, ‘Neáu Ñöùc Theá Toân khoâng xaùc quyeát noùi cho ta bieát raèng ‘Theá giôùi höõu thöôøng’ thì ta seõ khoâng theo Ñöùc Theá Toân tu hoïc phaïm haïnh’. Nhöng ngöôøi ngu si aáy chöa bieát ñöôïc gì thì nöûa chöøng ñaõ maïng chung. “Cuõng vaäy, ‘Theá giôùi voâ thöôøng, theá giôùi höõu bieân hay voâ bieân; sinh maïng töùc laø thaân hay sinh maïng khaùc thaân khaùc; Nhö Lai tuyeät dieät hay Nhö Lai khoâng tuyeät dieät, Nhö Lai vöøa tuyeät dieät hay Nhö Lai vöøa khoâng tuyeät dieät, hay Nhö Lai cuõng khoâng phaûi tuyeät dieät cuõng khoâng phaûi khoâng tuyeät dieät?’ Neáu coù ngöôøi ngu si nghó nhö vaày ‘Neáu Ñöùc Theá Toân khoâng xaùc quyeát noùi cho Ta bieát raèng: ‘Ñieàu naøy laø chôn thaät, ngoaøi ra laø hö voïng thì ta seõ khoâng theo Ñöùc Theá Toân tu hoïc phaïm haïnh’.’ Nhöng ngöôøi aáy chöa bieát ñöôïc gì thì nöûa chöøng ñaõ maïng chung. “‘Theá giôùi höõu thöôøng’, nhaân nôi quan ñieåm naøy maø theo ta tu hoïc phaïm haïnh, söï kieän khoâng phaûi laø nhö vaäy. Cuõng vaäy, ‘Theá giôùi höõu bieân hay voâ bieân; sinh maïng töùc laø thaân hay sinh maïng khaùc thaân khaùc, Nhö Lai tuyeät dieät hay Nhö Lai khoâng tuyeät dieät; hay Nhö Lai vöøa tuyeät dieät vöøa khoâng tuyeät dieät, nay Nhö Lai cuõng khoâng phaûi tuyeät

dieät cuõng khoâng phaûi khoâng tuyeät dieät?’ Nhaân nôi nhöõng quan ñieåm naøy maø theo Ta tu hoïc phaïm haïnh, söï kieän naøy khoâng phaûi laø nhö vaäy. “‘Theá giôùi höõu thöôøng’, vì coù quan ñieåm naøy maø theo Ta tu hoïc phaïm haïnh, söï kieän naøy khoâng phaûi laø nhö vaäy. Cuõng vaäy, ‘Theá giôùi voâ thöôøng, theá giôùi höõu bieân hay voâ bieân; sinh maïng töùc laø thaân hay sinh maïng khaùc thaân khaùc, Nhö Lai tuyeät dieät hay Nhö Lai khoâng tuyeät dieät, hay Nhö Lai vöøa tuyeät dieät vöøa khoâng tuyeät dieät, hay Nhö Lai cuõng khoâng phaûi tuyeät dieät cuõng khoâng phaûi khoâng tuyeät dieät?’ Vì coù quan ñieåm naøy maø khoâng theo Ta tu hoïc phaïm haïnh, söï kieän naøy khoâng phaûi laø nhö vaäy. “‘Theá giôùi höõu thöôøng’, vì coù quan ñieåm naøy maø theo Ta tu hoïc phaïm haïnh, söï kieän naøy khoâng phaûi laø nhö vaäy. ‘Theá giôùi voâ thöôøng; theá giôùi höõu bieân; theá giôùi voâ bieân; sinh maïng töùc laø thaân hay sinh maïng khaùc thaân khaùc; Nhö Lai tuyeät dieät hay

7.

Chaù moät loaïi caây gioáng caây daâu, laù taèm aên ñöôïc.

8.

Trong baûn noùi phieâu phöông caùc baûn khaùc noùi phieâu laêng, moät loaïi chim?

Nhö Lai khoâng tuyeät dieät hay Nhö Lai vöøa tuyeät dieät vöøa khoâng tuyeät dieät, hay Nhö Lai cuõng khoâng phaûi tuyeät dieät cuõng khoâng phaûi khoâng tuyeät dieät?’ Vì coù quan ñieåm naøy maø theo Ta tu hoïc phaïm haïnh, söï kieän naøy khoâng phaûi laø nhö vaäy. “‘Theá giôùi höõu thöôøng’, vì khoâng coù quan ñieåm naøy maø khoâng theo Ta tu hoïc phaïm haïnh, söï kieän khoâng phaûi laø nhö vaäy. Cuõng vaäy, ‘Theá giôùi voâ thöôøng, theá giôùi höõu bieân hay voâ bieân; sinh maïng töùc laø thaân hay sinh maïng khaùc thaân khaùc; Nhö Lai tuyeät dieät hay Nhö Lai khoâng tuyeät dieät, hay Nhö Lai vöøa tuyeät dieät vöøa khoâng tuyeät dieät, hay Nhö Lai cuõng khoâng phaûi tuyeät dieät cuõng khoâng phaûi khoâng tuyeät dieät?’ Vì khoâng coù nhöõng quan ñieåm naøy maø khoâng theo Ta tu hoïc phaïm haïnh, söï kieän khoâng phaûi laø nhö vaäy. “Duø ‘Theá giôùi höõu thöôøng’, thì vaãn coù sanh, coù giaø, coù beänh, coù cheát, saàu bi, khoùc than, öu khoå, aûo naõo, nhö vaäy toaøn veïn khoái lôùn khoå ñau naøy phaùt sanh. Cuõng vaäy, duø ‘Theá giôùi voâ thöôøng; theá giôùi höõu bieân hay voâ bieân; sinh maïng töùc laø thaân hay sinh maïng khaùc thaân khaùc; Nhö Lai tuyeät dieät hay Nhö Lai khoâng tuyeät dieät, hay Nhö Lai vöøa tuyeät dieät vöøa khoâng tuyeät dieät, hay Nhö Lai cuõng khoâng phaûi tuyeät dieät, cuõng khoâng phaûi khoâng tuyeät dieät?’ thì vaãn coù sanh, coù giaø, coù beänh, coù cheát, saàu bi, khoùc loùc, öu khoå, aûo naõo; nhö vaäy, toaøn veïn khoái lôùn khoå ñau naøy phaùt sanh. “‘Theá giôùi höõu thöôøng’, Ta khoâng xaùc quyeát ñieàu naøy. Vì ñieàu naøy khoâng töông öng vôùi cöùu caùnh, khoâng töông öng vôùi phaùp, khoâng phaûi caên baûn phaïm haïnh, khoâng ñöa ñeán trí, khoâng ñöa ñeán giaùc, khoâng daãn ñeán Nieát-baøn. Cho neân Ta khoâng xaùc quyeát ñieàu naøy. Cuõng vaäy, ‘Theá giôùi voâ thöôøng, theá giôùi höõu bieân hay voâ bieân; sinh maïng töùc laø thaân hay sinh maïng khaùc thaân khaùc; Nhö Lai tuyeät dieät hay Nhö Lai khoâng

tuyeät dieät, hay Nhö Lai vöøa tuyeät dieät vöøa khoâng tuyeät dieät hay Nhö Lai cuõng khoâng phaûi tuyeät dieät cuõng khoâng phaûi khoâng tuyeät dieät?' Ta khoâng xaùc quyeát ñieàu naøy. Vì lyù do gì maø Ta khoâng xaùc quyeát nhöõng ñieàu naøy? Vì nhöõng ñieàu naøy khoâng töông öng vôùi cöùu caùnh, khoâng töông öng vôùi phaùp, khoâng phaûi laø caên baûn phaïm haïnh, khoâng ñöa ñeán trí, khoâng ñöa ñeán giaùc, khoâng daãn ñeán Nieát-baøn. Cho neân Ta khoâng xaùc quyeát nhöõng ñieàu naøy. "Nhöõng phaùp naøo ñöôïc Ta xaùc quyeát noùi ñeán? 'Ñaây laø khoå', Ta xaùc quyeát noùi 'Ñaây laø khoå', 'Khoå taäp, Khoå dieät, Khoå dieät ñaïo tích' Ta xaùc quyeát noùi. Vì nhöõng lyù do gì maø Ta xaùc quyeát noùi nhöõng ñieàu naøy? Vì nhöõng ñieàu naøy töông öng vôùi cöùu caùnh, töông öng vôùi phaùp, laø caên baûn phaïm haïnh, ñöa ñeán trí, ñöa ñeán giaùc, daãn ñeán Nieát-baøn, cho neân Ta xaùc quyeát noùi nhöõng ñieàu naøy. "Ñoù laø, nhöõng gì theå noùi thì Ta khoâng noùi, nhöõng gì coù theå noùi thì Ta noùi9, haõy thoï trì nhö vaäy. Haõy hoïc taäp nhö vaäy." Phaät thuyeát nhö vaäy. Caùc Tyø-kheo sau khi nghe Phaät thuyeát, hoan hyû phuïng haønh.

9. Baát khaû thuyeát Paøli: abyakaøta (voâ kyù), coù möôøi boán vaán ñeà baát khaû thuyeát, nhö trong kinh naøy ñaõ keå.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.